

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 16

Засновано у 2003 році

Рівне – 2016

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 16 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2016. – 286 с.

Головний редактор:

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Волков С.М. – доктор культурології, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту культурології НАМУ

Виткалов С.В. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)

Випих-Гавронська А. – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)

Петрова І.В. – доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурно-дозвілєвої діяльності КНУКіМ

Єфіменко А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри пісенно-хорової практики та постановки голосу РДГУ

Круль П.Ф. – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри теорії та історії виконавського мистецтва Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

Кушнарєнко Н.М. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХДАК

Постоловський Р.М. – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ

Сабадаш Ю.С. – доктор культурології, професор кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету

Стоколос Н.Г. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри релігієзнавства і теології Національного університету „Острозька академія”

Костюк Л.К. – кандидат історичних наук, доцент кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ

Швецова-Водка Г.М. – доктор історичних наук, професор кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ

Яремко-Супрун Н.О. – доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичного фольклору РДГУ

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE):
ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується Google Scholar, РИНЦ (РФ) та Index Copernicus

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 11 від 24.11.2016 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

ВИЩА ШКОЛА І СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

(Звіт про роботу XII міжнародної науково-практичної конференції «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи», проведеної на базі кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ 10-11 листопада 2016 р.)

Виткалов Сергій Володимирович, кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного
гуманітарного університету, м. Рівне
sergiy_vsv@ukr.net

10-11 листопада на базі кафедри культурології і музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету відбулася XII міжнародна науково-практична конференція «Культурний вектор розвитку України початку XXI століття: реалії і перспективи».

Для організації повноцінної роботи конференції проведена значна робота: відбулося засідання кафедри, на якому обговорено і розписано доручення стосовно організації заходу, підготовлено і розіслано рекламні буклети, призначено голів і секретарів секцій, розіслано майже 700 повідомлень про захід, організовано фотовиставку відомого рівненського фотомитця, призначено відповідальних за організацію «солодкого столу» та голів і секретарів секцій, озвучення і технічне забезпечення проведення засідань секцій, узгоджено питання оренди приміщень обласного краєзнавчого музею та галереї європейського живопису «Євро-Арт», запрошено представників органів державної влади та ЗМІ і передано в ці структури програму заходу, проведено відповідну роботу у студентському середовищі щодо участі у конференції та активізації організаційно-наукової роботи СНТ «Афіна» тощо.

На XII міжнародну науково-практичну конференцію подали заявки 427 осіб, що репрезентували 88 наукових установ і організацій, науково-дослідних установ системи НАНУ, НАМУ, експериментальних художніх навчальних закладів, національних історико-культурних, історико-меморіальних, культурно-археологічних заповідників України, музеїв, національних історико-культурних товариств тощо. Загальна кількість заявлених для участі у роботі ВНЗ – 68, у т.ч. 25 мають статус національних. Серед учасників – представники Німеччини (2), Китаю, Росії (Москва, Орел, Красноярськ), Білорусі, Румунії (2). Надіслали матеріали і представники ВНЗ Донецька та Сімферополя.

Якісний склад учасників: 107 кандидатів наук, доцентів, 40 – докторів наук, професорів, 67 аспірантів, 47 магістрантів, 17 докторантів, 15 пошукувачів наукових ступенів тощо. Конференція (пленарне засідання та секції) проходила у головному корпусі університету (актова зала і зала засідань вченої ради РДГУ), обласному краєзнавчому музеї (зала «Волинської ікони»), а також приватній галереї європейського живопису «Євро-Арт».

Було організовано харчування учасників та екскурсійні заходи.

Зареєструвалося на пленарному засіданні 198 учасників.

В організації конференції були задіяні і представники СНТ «Афіна» кафедри.

За результатами проведення заходу надіслані повідомлення до місцевих ЗМІ (м. Рівне та Луцьк), наукову періодику Києва (НПУ ім. М. Драгоманова, «Гілея»), Маріуполя («Науковий Вісник» Маріупольського держ. ун-ту), а також у науко-метричні збірники РДГУ («Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку»: наук. зап. Вип. 22 та «Актуальні питання культурології»: альманах наукового товариства «Афіна». Вип. 16).

Захід висвітлювався двома місцевими телеканалами «Рівне-1» та «Ритм-ТВ», а також місцевою пресою. На прохання учасників було дано декілька інтерв'ю для ЗМІ представниками різних ВНЗ із Києва, Луцька, Івано-Франківська, Одеси, Рівного.

У роботі конференції взяли участь представники органів державної влади: начальники управлінь культури і туризму, молоді і спорту, освіти і науки Рівненської ОДА, управління культури і туризму міськвиконкому, обласного центру народної творчості, ректор РДГУ проф. Р.М. Постоловський, проректор із наукової роботи проф. Дейнега О.В., проректор із навчально-методичної роботи проф. Я.Б.Петрівський, декан Художньо-педагогічного факультету доц. Н.Б. Дзюбишина.

На пленарному засіданні з доповідями, крім керівників органів державної влади та гуманітарного університету (ректор, проректор, завідувач кафедри), виступили також доктор мистецтвознавства, проф. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет» ім. В.Стефаника Б.Д. Кіндратюк та доктор

філософських наук, проф. Ю.Л. Афанасьєв – завідувач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету ім. Б.Грінченка. Вів пленарне засідання завідувач кафедри культурології і музеєзнавства РДГУ, проф. В.Г. Виткалов

За результатами проведення заходу надіслано усю необхідну звітну інформацію до наукового відділу РДГУ, відповідних управлінь Рівненської облдержадміністрації, співорганізаторів заходу та МОН України.

По завершенню проведення конференції на адресу її оргкомітету надійшли подячні листи за високий рівень організації заходу та прийому учасників із Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаніка, НУ «Львівська політехніка», Київської академії естрадно-циркового мистецтва, КНУКіМ, НАКККіМ, СНУ ім. Лесі Українки, Херсонського державного університету, НВК Асканьї-Нової.

Доповіді окремих учасників зі складу викладачів інших ВНЗ та студентів, не заслухані упродовж двох днів роботи конференції, були заслухані в академічних групах за участі професорсько-викладацького складу кафедри.

За результатами проведення XII науково-практичної конференції буде опубліковано три науко-метричних збірники, два з яких є фаховими за напрямками «мистецтвознавство» і «культурологія».

За звітами голів секцій в результаті проведення конференції були сформульовані відповідні рішення, а саме:

- проінформувати органи державної влади Рівненщини про суть проблематики, що стала предметом обговорення на міжнародній конференції з метою ширшої в подальшому участі представників середньої та середньої спеціальної освітньої ланки, представників управлінської ланки мережі освіти, культури, молоді та спорту тощо. Це дасть можливість конкретизувати форми функціонування різних рівнів сучасної гуманітарної освіти та сприятиме подальшому налагодженню тісних зв'язків між мережею ЗОШ та ВНЗ у справі підготовки сучасного фахівця;

(відп. – доц. Виткалов С. В., термін – до 21.11.2016 р.);

- доопрацювати виголошені на секціях доповіді, врахувавши результати їх обговорення і подати матеріали до наукових збірників, що друкуються на кафедрі;

- ширше залучати студентів, магістрантів, аспірантів та пошукувачів для подальшої розробки національно-культурної проблематики;

(відп. – куратор СНТ «Афіна», доц. Костюк Л.К.);

- надруковані в результаті проведення конференції наукові збірники (3), надіслати до центральних наукових бібліотек України, інших установ (за графіком офіційної розсилки) та центрів надання їм відповідних реєстраційних рівнів ISSN й науково-метричної індексації (Польща, Франція, Україна);

(відп. – доц. Виткалов С.В.)

- продовжити практику розширення наукових контактів науковців вітчизняних ВНЗ із представниками наукової спільноти інших країн.

Підсумком цієї конференції є наступне: проведений міжнародний науковий захід у черговий раз продемонстрував не лише високий рівень організаційно-методичної підготовки колективу кафедри культурології і музеєзнавства гуманітарного університету, але й постійно зростаюче бажання вітчизняних науковців розробляти культурно-мистецьку проблематику, незважаючи на складні економічні та соціально-психологічні обставини в країні.

Він виявив також тенденцію розширення тематичного ряду наукового пошуку молодих дослідників і найбільш актуальну проблематику, що є предметом особливого зацікавлення сучасних науковців, що помітно у друкованих за результатами проведення конференції наукових збірниках та тих виступах, що виголошувалися на секційних засіданнях. А участь у заході дослідників із далекого зарубіжжя вкотре засвідчила інтерес наукової спільноти до ознайомлення з національною спадщиною України, їх бажання опанувати дослідницькі методики та той наявний фактичний матеріал, що є в країні і потребує глибокого вивчення та репрезентації.

Корисним виявився цей науковий захід і для представників наукових спільнот вітчизняних ВНЗ та інших дослідницьких структур, представники яких мали добру нагоду переконатися у потужному культурному потенціалі країни, наявності спільних проблем у його дослідженні та ствердитися у думці про те, що лише спільними активними зусиллями можна чогось досягти у зміні ситуації, що склалася не лише у вітчизняній науці, але й країні загалом.

ЗМІСТ

<i>Постоловський Р. М.</i> Вітальне слово	3
<i>Виткалов С. В.</i> Вища школа і сучасні реалії України	4

Розділ I. ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА РЕТРОСПЕКТИВА ЛЮДСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

<i>Гладишев А. С.</i> Культурно-мистецька та містобудівна спадщина середньовічного м. Дубно у культурному просторі ХХІ сторіччя	6
<i>Кіндратюк Б. Д.</i> Дзвонарська культура в українському галицькому мудрослів'ї, згромадженому та поясненому І.Франком	10
<i>Пилипенко І. Я.</i> Вплив реформ 1920–1930-х рр. на діяльність майстерні монументального живопису української академії мистецтва	15
<i>др. Маріуш Шайда.</i> Природа і роль релігійної віри в перспективі психоаналізу і філософії Віктора Еміля Франкла	20
<i>Лосик Г. І.</i> Типологія та художні особливості писанкарства Опілля та Бойківського Підгір'я кінця ХІХ–ХХ століття	26
<i>Виткалов С. В., Корольчук О. Л.</i> Сучасні проблеми культурної сфери в контексті трансформаційних змін українського суспільства	30
<i>Мохнюк Р. С.</i> Громадянська культура як змістонаповнююча домінанта навчального процесу у системі андрагогіки (узагальнення досвіду Рівненського центру підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників культури національної академії керівних кадрів культури і мистецтв)	34
<i>Кондратчук В. В.</i> Культурологічний аспект національно-державних зрушень кінця 80 – початку 90-х років ХХ століття на Рівненщині	40
<i>Бойко Л. П.</i> Ціннісна природа соціокультурного простору	45
<i>Данник К. О.</i> Вірменська молодь у сучасному українському культурному просторі	50
<i>Андрєєва А. С., Казначєєва Л. М.</i> Плекання українських традицій в культурно-дозвіллевих проектах пластунів	55
<i>Плюта О.П.</i> Українська кухня як феномен побутової культури: до історіографії питання	59

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

<i>Шандренко О. М., Козаченко В. В.</i> Архітектоніка: слово – поняття – термін	65
<i>Тадля О. М.</i> Менеджмент шоу-бізнесу: сутність і основні напрями діяльності	70
<i>Любченко О. М.</i> Мистецтво як засіб задоволення художніх потреб людини у вільний час	77
<i>Горбатова Н. О.</i> Створення художнього образу у хореографічному мистецтві	81
<i>Чернишевич Н. І.</i> Масове народне свято в соціокультурному процесі	86

<i>Тюска В. Б.</i> Формування професійної культури майбутніх педагогів-організаторів дозвілля в умовах клубної діяльності	91
<i>Чеплаков С. О., Костюк Л. К.</i> Військово-патріотичне виховання української молоді в сучасних умовах	96
<i>Гаврилюк Л. В., Казначеева Л. М.</i> Впровадження ідей В.О. Сухомлинського у сучасній школі (на прикладі драматичного гуртка Сарненського навчально-виховного комплексу «Школа-Колегіум» ім. Т.Г. Шевченка)	101
<i>Кімстач Ю. Н.</i> Штрихи: ще один погляд на проблему	106

Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

<i>Вербицька П. В.</i> Сучасні вектори розвитку освіти й культури молоді	111
<i>Галатюк М. Ю.</i> Розвиток спортивної культури студентської молоді засобами фізичного виховання та фізкультурно-оздоровчої роботи	115
<i>Дзюбишина Н. Б.</i> Виховний та освітній потенціал культури у духовному розвитку студентів ВНЗ	119
<i>Герц І. І., Нечасенко Т. В.</i> Роль зовнішньої техніки в процесі оволодіння сценічним мовленням	123
<i>Бєдакова С. В.</i> Празький період творчості Н.Нижанківського в контексті громадянського виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва	129
<i>Свіридовська Л. М.</i> Громадянське виховання майбутніх вчителів музичного мистецтва: за матеріалами української музичної класики	134
<i>Тарчинська Ю., Тарчинська І.</i> Спільна музично-виконавська діяльність у наукових дослідженнях	138
<i>Тетюк М. Т.</i> Вибір сценічних жестів студентами класу академічного співу ВНЗ	144
<i>Овсіюк Н. М., Даюк Ж.</i> Педагогічний репертуар у формуванні технічних та виконавських якостей співака	148
<i>Волошина Л. П.</i> Досвід видатних педагогів класичного танцю як основа сучасної хореографічної освіти	153
<i>Просолович С. М.</i> Методика формування компетентнісного підходу при підготовці сучасних фахівців у Миколаївському муніципальному академічному коледжі	157
<i>Уколова М. Ю.</i> Модельні агентства та школи і формування духовної культури сучасної молоді: на прикладі модельних шкіл «Панна» та «Artmodels» м. Рівне	161

Розділ IV. КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ПАРАДИГМА УКРАЇНИ В РОЗМАЇТТІ ВИЯВІВ

<i>Щербань А. Л.</i> Семантика орнаменталізації посуду неолітичної спільноти ямково-гребінцевої кераміки з території України	165
<i>Дихнич Л. П.</i> Маскарадні костюми Чарльза Ворта як важливий елемент європейської моди другої половини XIX століття	171
<i>Бійо В. В.</i> Французький придворний балет	176
<i>Оленюк Д. В.</i> Німецька вокальна школа: Юліус Штокгаузен – видатний співак і педагог	181

Костюк Л. К., Новачук А. С. Українське авангардне малярство як предмет досліджень у вітчизняній історіографії	185
Кожечков О. В. Дизайн у мистецтві	190
Оборська С. В. Технології промислового дизайну у контексті декоративно-прикладного мистецтва	196
Бистрякова В. Н., Осадча А. М., Гула Є. П. Розвиток дизайну в Україні	200
Соловійов В. А. Художній образ в мистецтві як феномен освоєння свідомістю людини навколишньої дійсності	206
Лобан Т. Й. Хореографічний спадок Моріса Бежара в контексті сучасного мистецтва танцю	211
Помпа О. Д. Чинники формування народних танців	215
Кравець А. А. Українська школа жіночого балетного виконавства другої пол. ХХ століття: творча спадщина Алли Гавриленко	218
Яремчук О. В., Даниленко М. П. Сучасний розвиток українського музичного мистецтва: тенденції та подальші перспективи	222
Шмаленко О. І. Фестиваль «Червона Рута»: традиції одноіменного ансамблю	226
Михайлець В. В. «Вона» як зразок рок-балади у творчості гурту «Плач Єремії»	230
Ігнатова Л. П. Сучасна музична культура: тенденції розвитку	235
Цуп Ю. В. Втілення співочого слова Кобзаря у вокальній музиці та тексти Т.Шевченка в Київській області (на Богуславщині)	240
Сташук О. А. Пам'ятник Т.Шевченку як один з елементів культурно-мистецької спадщини м. Рівне	243
Шолудько Н. Г. Музейний туризм: виклики сучасності	247
Янишевська Ю. О. Тематичні напрями молодіжного туризму	253
Перець О. В. Музей як культурний феномен: на прикладі діяльності Радивилівського районного історичного музею	258
Білінський М. М. Шевченківські пам'ятки Черкащини як туристичний ресурс регіону	264
Адамчук К. Д. Культурний потенціал національного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви»	269
Капінос Т. Е. Пам'ятки Кременеччини в структурі культурної спадщини України	274
Карпова Л. О. Лояльність гостей ресторану: до проблеми гостинності	278

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА
МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК 16

Наукове редагування і коректура – *проф. Виткалов В.Г.*
Упорядкування, верстка та макет – *доц. Виткалов С.В., Федорук Л.М.*
Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 24.11.2016. Замовлення № 201/1.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 37.4. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства. – Вип. 16 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. – Рівне: РДГУ, 2016. – 286 с.

*Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.*

ISBN 978-966-8424-77-9

**ББК 71.0
УДК 08:168.522**

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
33028, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12